

Symposium poświęcone prof. dr. hab. Janowi Szymczakowi, Łódź, 9 listopada 2023 r.

Profesor dr hab. Jan Szymczak (ur. 1945) to historyk mediewista, emerytowany pracownik Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ), naukowiec zasłużony zarówno dla swej macierzystej uczelni, jak i dla Polskiego Towarzystwa Historycznego (PTH) oraz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego (ŁTN). Profesor jest związany z ŁTN od 1993 r. i od tego czasu aktywnie uczestniczy w działalności stowarzyszenia. Doceniając wkład w rozwój nauki, popularyzację historii oraz zasługi J. Szymczaka dla ŁTN, stowarzyszenie to zorganizowało symposium poświęcone dorobkowi tego Badacza. Spotkanie odbyło się 9 listopada 2023 r. w siedzibie ŁTN przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 11 w Łodzi.

Zebranie otworzył prezes ŁTN prof. dr hab. Antoni Różalski, który przywitał wszystkich przybyłych oraz przypomniał związki J. Szymczaka z Towarzystwem. Następnie zaprosił do wygłoszenia referatu dr hab. prof. UŁ Annę Kowalską-Pietrzak (Katedra Historii Średniowiecznej, Instytut Historii UŁ). Referentka przedstawiła życiorys Profesora J. Szymczaka. Omówiła m.in. jego więzi z łódzką uczelnią – pracę w Katedrze Historii Polski Średniowiecznej (na przestrzeni lat nazwa ulegała zmianom), etapy kariery naukowej wyrażające się zdobywaniem kolejnych stopni i tytułów naukowych, czego zwieńczeniem było nadanie mu w 2005 r. tytułu profesora nauk humanistycznych. Referentka przybliżyła również jego działalność organizacyjną na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UŁ, na którym pełnił m.in. funkcję kierownika katedry (2001–2016), prodziekana do spraw nauczania (1991–1996), a następnie dziekana (1996–2002). W roku 2017 J. Szymczak przeszedł na

emeryturę, pozostaje jednak nadal bardzo aktywny na polu naukowym, o czym świadczą wychodzące spod jego pióra w ostatnich latach monografie i artykuły.

Jak zauważyła w swym wystąpieniu prof. A. Kowalska-Pietrzak, J. Szymczak od początku swej pracy zawodowej brał aktywny udział w działalności łódzkiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, wspinając się po szczeblach jego struktur organizacyjnych. Zaczął od funkcji skarbnika, następnie został wiceprezesem, a w latach 1991–1997 prezesem oddziału. W ramach swej działalności w PTH zorganizował w Łodzi m.in. XIV Zjazd Historyków Polskich (1989) oraz III Kongres Mediewistów Polskich (2008). Jan Szymczak wszedł w skład Zarządu Głównego PTH (1991), gdzie wkrótce objął funkcję wiceprezesa (1994), a następnie prezesa (2012–2015). Stowarzyszenie skupiające polskich historyków doceniło wkład Profesora w jego rozwój, nadając mu tytułu członka honorowego (2018). Referentka w swym wystąpieniu zwróciła również uwagę na osiągnięcia J. Szymczaka jako nauczyciela, pod którego troskliwym okiem powstało wiele prac magisterskich i doktoratów.

Drugi referat wygłosił dr hab. prof. UŁ Tadeusz Grabarczyk (Katedra Historii Średniowiecznej, Instytut Historii UŁ), który przedstawił osiągnięcia Profesora w zakresie badań nad historią wojskowości oraz średniowiecznymi dziejami Polski centralnej. Szczególnie pierwszy obszar badawczy jest kojarzony z J. Szymczakiem – autorem lub współautorem licznych ważnych opracowań dotyczących m.in. takich zagadnień, jak produkcja i koszty uzbrojenia, nazewnictwo broni czy broń palna. Z kolei badania Profesora nad historią regionalną koncentrowały się na dziejach miast Polski centralnej. Profesor uczestniczył w opracowaniu monografii Łodzi, Łęczycy, Sieradza, Uniejowa i wielu innych publikacji poświęconych miejscowościom Polski centralnej.

Jako trzeci referat wygłosił dr hab. prof. UŁ Marek Adamczewski, który omówił badania epigraficzne prowadzone przez J. Szymczaka. Przez szereg lat Profesor wspólnie z małżonką Alicją prowadzili letnie obozy naukowe. Uczestniczyli w nich studenci, którzy pod naukową opieką Państwa Szymczaków opracowywali zabytki epigraficzne na terenie Polski centralnej. Zebrane w ten sposób materiały były opracowywane i opublikowane w kilku tomach z serii *Corpus inscriptionum Poloniae*. Referent był uczestnikiem tych obozów, dzięki czemu potrafił opisać dokładnie zarówno ich

organizację, jak i przebieg prac badawczych. Swe wystąpienie zilustrował prezentacją, w której pokazał zdjęcia zabytków oraz dokumentację opracowywanych obiektów.

W związku z tym, że wszyscy trzej referenci byli studentami J. Szymczaka oraz pod jego naukową opieką zdobywali kolejne naukowe awanse, wystąpienia zawierały osobiste wspomnienia i odniesienia do współpracy z Profesorem przy okazji różnych projektów badawczych.

Po tych trzech wystąpieniach głos zabrał Profesor J. Szymczak, który opowiedział o swej pracy na Uniwersytecie Łódzkim, działalności m.in. w ŁTN oraz PTH.

Następnie wystąpił prof. A. Różalski, który krótko podsumował przebieg sympozjum, po czym zaprezentował zebranym publikację pt. *Profesor Jan Szymczak*, którą wydało ŁTN w serii *Sylwetki Łódzkich Uczonych*¹. Na tomik składa się pięć artykułów autorstwa A. Kowalskiej-Pietrzak, A. Bołydrewa i T. Grabarczyka, T. Nowaka i Ł. Ćwikły, M. Adamczewskiego oraz J. Chańko. Autorzy zawarli w nich życiorys Profesora oraz omówili jego dorobek naukowy jako historyka wojskowości, regionalisty i epigrafika. Całość uzupełnia wykaz publikacji Profesora liczący 295 pozycji.

W dalszej części spotkania prof. A. Różalski zaprosił zebranych do zabierania głosu. Wśród gości, którzy z tej możliwości skorzystali, byli m.in. przedstawiciele łódzkiego oddziału PTH – jego aktualny prezes prof. dr hab. Jarosław Kita oraz była prezes prof. dr hab. Jolanta Daszyńska. Przekazali oni J. Szymczakowi gratulacje i wyrazy uznania, podkreślając jego zasługi dla oddziału łódzkiego reprezentowanego przez nich Towarzystwa. Sympozjum zakończyło spotkanie mające już mniej formalny charakter. Rozmowy i wspomnienia przyjaciół, współpracowników i uczniów prof. J. Szymczaka trwały do późnego wieczoru.

TADEUSZ GRABARCZYK

UNIwersytet Łódzki / UNIVERISTY OF LODZ

<https://orcid.org/0000-0002-6197-9457>

¹ *Profesor Jan Szymczak*, red. T. Grabarczyk, A. Kowalska-Pietrzak, *Sylwetki Łódzkich Uczonych*, z. 137, Łódź 2022, ss. 94. Publikacja wydana przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe

NOTKA O AUTORZE

Dr hab. Tadeusz Grabarczyk, prof. UŁ – kierownik Katedry Historii Średnio-wiecznej w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego.

Zainteresowania naukowe: historia wojskowości i dzieje miast do XVI w.

tadeusz.grabarczyk@uni.lodz.pl